

STANOVISKO

hlavného kontrolóra mesta k návrhu viacročného rozpočtu mesta Humenné na roky 2022-2024 a k návrhu Programového rozpočtu

V zmysle ustanovenia § 18f ods.1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v neskorších predpisov, predkladám Stanovisko k návrhu rozpočtu mesta Humenné na roky 2022-2024 a k návrhu Programového rozpočtu na uvedené obdobie. Stanovisko bolo spracované na základe predložených návrhov, prognóz makroekonomických ukazovateľov a ďalších verejne dostupných informácií vrátane vlastných analýz a zisťovaní.

A) VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA STANOVISKA

Podľa § 4 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“) *rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce. Obsahuje príjmy a výdavky mesta ako aj rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií zriadených mestom.*

Pri spracovaní stanoviska som vychádzal z posúdenia predloženého návrhu viacročného rozpočtu mesta Humenné na roky 2022-2024 a z návrhu programového rozpočtu (ďalej len „návrh rozpočtu“) z hľadiska zákonnosti a z hľadiska metodickej správnosti.

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

Pri posúdení zákonnosti predloženého návrhu rozpočtu ide o posúdenie súladu so všeobecne záväznými právnymi predpismi a dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta.

1.1 Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s ustanovením Čl.9 ods.1 ústavného zákona číslo 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, so zákonom č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s ustanovením § 9, ods. 1 až 3 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákonov, nariadení a zásad :

- Zákon č.564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov
- Zákon č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády č.356/2017 Z. z. o rozdeľovaní, výnosu dane z príjmov územnej samospráve v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, na základe ktorého v súlade s §2 ods.3 predmetného zákona bolo vydané VZN č.166/2020 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- Zákon č.597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení zmien a doplnkov

- Opatrenie č. MF/005799/2021-421 z 9. júna 2021, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. decembra 2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky č.257/2014 Z.z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy (SK COFOG).
- Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom Mesta Humenné
- Návrh VZN o príspevkoch na čiastočnú úhradu nákladov činností v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Humenné
- VZN č. 177/2021, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 158/2019 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Humenné
- Návrh VZN o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení na území Mesta Humenné na rok 2022
- Ostatné platné VZN a normy

1.2 Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta Humenné

Návrh rozpočtu bol zverejnený na úradnej tabuli Mesta Humenné dňa 29.11.2021 a na webovej stránke v zákonom stanovenej lehote, najmenej 15 dní pred jeho schválením v MsZ (§ 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov).

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR MF/005799/2021-421 z 9. júna 2021, ktorým sa stanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších predpisov. Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s Príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2022 – 2024 pod č. MF/005766/2021-411. Príručka na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na horeuvedené roky bola vydaná v súlade s § 14 zákona č.523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov a obsahuje textovú a prílohovú časť.

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s ústavným zákonom č.493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, a to konkrétne v zmysle Čl. 9 ods. 1, podľa ktorého subjekty verejnej správy sú povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Subjekty verejnej správy zohľadňujú pri zostavení svojho rozpočtu prognózy zverejnené ministerstvom financií.

Metodická správnosť predloženého návrhu programového rozpočtu - návrh programového rozpočtu pre roky 2022 - 2024 v súlade s § 4 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch mesta, ktoré bude realizovať z výdavkov rozpočtu mesta. Rozpracovanie návrhu rozpočtu do programov, podprogramov a prvkov značne zvyšuje informačnú hodnotu návrhu rozpočtu, s možnosťou prezentovať ciele a monitorovať

ich dosahovanie. Programový rozpočet je založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich schválené priority a rozloženie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov.

B) VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Východiskom pre tvorbu návrhu rozpočtu mesta Humenné bol návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2022-2024, schválené a navrhované legislatívne zmeny dotknutých právnych noriem a vývoj hospodárenia mesta za rok 2021.

V návrhu rozpočtu verejnej správy sa uvádza, že bol pripravovaný v podmienkach pokračujúcej pandémie ochorenia COVID-19 a pokračujúcej neistoty ohľadne jej budúceho vývoja. Vplyv pandémie sa premieta jednak do príjmovej strany verejných financií cez výpadky daňových a odvodových príjmov, ako aj vyššími výdavkami na protipandemické opatrenia. Podľa zverejnených prognóz slovenská ekonomika porastie v roku 2021 o 3,7 %. Rast ekonomiky je spôsobený prevažne zvýšením spotreby domácností v súvislosti s uvoľnením opatrení po druhej vlne pandémie, pričom v súčasnosti dochádza k miernemu útlmu vďaka prebiehajúcej tretej vlne pandémie. V roku 2022 sa očakáva rast HDP na úrovni 4,2 % podporený najmä investíciami.

Schodok rozpočtu verejnej správy sa na rok 2021 odhaduje v metodike ESA 2010 na úrovni 7,92 % HDP. Zhoršenie hospodárenia oproti pôvodne schválenému rozpočtu verejnej správy predstavuje 0,51 %. Vplyv financovania opatrení proti pandémie COVID-19 sa očakáva na 1,99 % HDP, z toho predpokladané čerpanie COVID výdavkov novely štátneho rozpočtu predstavuje 1,68 % HDP a zvýšené výdavky poistenia Sociálnej poisťovne na pandemické dávky sa očakávajú v objeme 0,31 % HDP.

Návrh rozpočtu verejnej správy bol pripravovaný na základe aktuálnych prognóz. Na výdavkovej strane sa v roku 2022 rozpočtuje rezerva na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID-19 v sume 717 mil. eur predovšetkým v súvislosti s pretrvávajúcimi nepriaznivými vplyvmi tejto pandémie v nadväznosti na aktuálny nástup a predpokladané trvanie jej 3. vlny.

Návrh rozpočtu verejnej správy predpokladá deficitné hospodárenie na celom trojročnom horizonte – na rok 2022 je stanovený rozpočtový cieľ – deficit rozpočtu na úrovni 4,94 % HDP. V ďalšom roku návrh rozpočtu verejnej správy predpokladá pokles deficitu hospodárenia verejnej správy pod 3 % HDP. V roku 2023 by sa tak mali slovenské verejné financie dostať už mimo korektívnej časti Paktu stability a rastu, pri deficite na úrovni približne 2,7 % HDP. Na horizonte rozpočtu by mal hrubý dlh SR kulminovať v rokoch 2021 a 2022 na úrovni 61,5 % HDP a do roku 2024 klesnúť pod 59 % HDP.

C) TVORBA NÁVRHU VIACROČNÉHO ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v členení podľa §9 ods.1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2022,
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku – rok 2023
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) rok 2024

Návrh rozpočtu na roky 2022 - 2024 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet mesta pre príslušný rok je záväzný (rok 2022), rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky majú len orientačný charakter a ich ukazovatele budú v ďalších rokoch spresnené.

Návrh rozpočtu na roky 2022 - 2024 sa v súlade s §10 ods.3 až 7 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vnútorne člení na:

- bežný rozpočet, t. j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- kapitálový rozpočet, t. j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- finančné operácie.

Príjmy a výdavky rozpočtov na roky 2023 – 2024 v zmysle §9 ods.3 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy **nie sú záväzné**.

Návrh rozpočtu je predložený na schválenie v záväznom členení v príjmovej časti na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie a vo výdavkovej časti na úrovni kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie **tak, ako to určuje §10 ods.4 zákona č.583/2004 Z. z.** o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V súlade s §4 ods.5 a §10 ods.4 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je návrh rozpočtu výdavkov **podrobne spracovaný podľa programov, podprogramov a prvkov vo finančnom vyjadrení**. Každý program má stanovený zámer, zodpovednosť; podprogram má stanovený cieľ s príslušným merateľným ukazovateľom.

V súlade s §10 ods.5 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je návrh rozpočtu príjmov predložený v členení podľa rozpočtovej klasifikácie.

Návrh rozpočtu obsahuje aj údaje o finančných operáciách tak ako to určuje §10 ods.6 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Návrh rozpočtu obsahuje predpokladaný objem výnosu z dane príjmov fyzických osôb zo ŠR podľa zákona č.564/2004 Z.z. v platnom znení o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve a Nariadenia vlády SR č.668/2004 Z.z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu obsahuje v súlade s §4 ods.3 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom, podnikateľským subjektom pôsobiacim na území mesta, vyplývajúce pre nich zo všeobecne záväzných nariadení mesta, neštátnym školským zariadeniam a z uzatvorených zmluvných vzťahov.

Významný finančný objem predstavujú transfery zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy (základné školstvo, školský úrad, matrika, register obyvateľstva, ŠFRB, stavebný poriadok, starostlivosť o životné prostredie ,); transfery v rámci verejnej správy zo štátneho rozpočtu (aktivačná činnosť, hmotná núdza); transfery z rozpočtu mesta (školstvo – originálne kompetencie).

Jeho súčasťou sú v súlade s §4 ods.4 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám, zriaďovateľom ktorých je Mesto Humenné. Obsahuje finančné vzťahy k obchodným spoločnostiam, zakladateľom ktorých je Mesto Humenné.

Návrh rozpočtu príjmov a výdavkov zahŕňa transfery v rámci verejnej správy – zo štátneho rozpočtu.

Návrh rozpočtu mesta (tabuľková časť) obsahuje skutočné plnenie rozpočtu za roky 2019, 2020, schválený rozpočet na rok 2021 a údaje o očakávanej skutočnosti v roku 2021. Je zostavený na tri rozpočtové roky, a tým mesto Humenné dodržalo ustanovenie § 4 ods. 6 zákona č.523/2004 Z.z. v platnom znení a ust. Čl. 9 ods. 1 Ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. v platnom znení.

D) NÁVRH ROZPOČTU CELKOM (v €)

V členení podľa §10 ods.3 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Rozpočet spolu

(v €)

Rozpočtové roky	Schválený rozpočet 2021	Návrh rozpočtu 2022	Návrh rozpočtu 2023	Návrh rozpočtu 2024
Príjmy	29 711 467	30 280 831	29 750 725	31 254 870
Výdavky	29 711 467	30 280 831	29 750 725	31 254 870
Hospodárenie: vyrovnanosť	0	0	0	0

Bežný rozpočet

(v €)

Rozpočtové roky	Schválený rozpočet 2021	Návrh rozpočtu 2022	Návrh rozpočtu 2023	Návrh rozpočtu 2024
Bežné príjmy	26 502 899	28 250 414	29 510 725	31 014 870
Bežné výdavky	26 027 135	27 450 056	27 830 304	28 780 313
Hospodárenie: prebytok	475 764	800 358	1 680 421	2 234 557

Kapitálový rozpočet

(v €)

Rozpočtové roky	Schválený rozpočet 2021	Návrh rozpočtu 2022	Návrh rozpočtu 2023	Návrh rozpočtu 2024
Kapitál. príjmy	2 207 473	933 182	40 000	40 000
Kapitál. výdavky	2 716 692	1 852 990	941 749	1 301 749
Hospodárenie: schodok	-509 219	-919 808	-901 749	-1 261 749

Finančné operácie

(v €)

Rozpočtové roky	Schválený rozpočet 2021	Návrh rozpočtu 2022	Návrh rozpočtu 2023	Návrh rozpočtu 2024
Príjmové finančné operácie	1 001 095	1 097 235	200 000	200 000
Výdavkové finančné operácie	967 640	977 785	978 672	1 172 808
Hospodárenie: zostatok	33 455	119 450	-778 672	-972 808

Návrh rozpočtu mesta na rok 2022 je zostavený ako vyrovnaný, obsahuje celkové príjmy vo výške 30 280 831 €, v rovnakej výške sú navrhnuté i celkové výdavky. Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový, prebytok vo výške +800 538 €, kapitálový rozpočet je zostavený so schodkom -919 808 € a finančné operácie so zostatkom +119 450 €. Uvedená skladba návrhu rozpočtu je v súlade s §10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

D.1 ROZPOČET PRÍJMOV

(v €)

Príjmy celkom	Schválený rozpočet 2021	Návrh rozpočtu 2022	Návrh rozpočtu 2023	Návrh rozpočtu 2024
bežné príjmy	26 502 899	28 250 414	29 510 725	31 014 870
kapitálové príjmy	2 207 473	933 182	40 000	40 000
finančné operácie príjmov	1 001 095	1 097 235	200 000	200 000
Spolu	29 711 467	30 280 831	29 750 725	31 254 870

Rozpočet bežných príjmov je navrhovaný v objeme 28 250 414 €, **čo predstavuje oproti schválenému rozpočtu na rok 2021 nárast o takmer 1,75 mil. €**. Bežné príjmy rozpočtu t. j. vlastné príjmy sú tvorené daňovými a nedaňovými príjmami. Ostatné príjmy sú tvorené transfermi na prenesený výkon štátnej správy, grantmi a dotáciami. Najvýznamnejšou položkou bežných príjmov mesta je daň z príjmov fyzických osôb tzv. podielová daň zo ŠR. V návrhu rozpočtu **na rok 2022** sú podielové dane zapracované **vo výške 14 870 973 €**.

Miestne dane a poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady sa na rok 2022 rozpočtujú v sadzbách dane z nehnuteľností, poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a iné miestne dane v zmysle schváleného VZN č. 160/2019 so zohľadnením neplatičov oproti predpisom týchto daní a poplatku – uvedené sadzby sú platné od 1.1.2020 (spolu v sume 2 029 688 €). Celkové **daňové príjmy vo výške 16 900 661 €** tvoria stabilnú a zároveň najvýznamnejšiu zložku rozpočtu mesta, táto skutočnosť sa nemení ani v roku 2022.

Nedaňové príjmy obsahujú príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku mesta, z vlastnej činnosti mesta a mestom zriadených rozpočtových organizácií. **Príjmy z podnikania a z vlastníctva** sú v návrhu rozpočtu na rok 2022 plánované s navýšením oproti rozpočtu na rok 2021. Na rok 2022 plánuje Mesto Humenné tieto príjmy vo výške 1 928 921 € oproti 1 627 847 € v roku 2021, pričom očakávaná skutočnosť na rok 2021 je podľa odhadov vo výške 1 604 647 €. V návrhu rozpočtu sú zapracované príjmy z prenájmu mestských pozemkov, z prenájmu domu

smútku, zapracovaný je aj príjem z prenájmu majetku spoločnosťou HES s. r. o. vo výške 116 641 €, avšak dlhodobo bez príjmov mesta z majetkovej účasti v TKR s. r. o., Humenné. Oproti rozpočtu na rok 2021 sú zapracované aj príjmy od klientov Zariadenia pre seniorov na Starinskej ulici, a to vo výške 283 680 €.

Financovanie preneseného výkonu štátnej správy (matrika, register obyvateľstva, ŠFRB, stavebný úrad, školstvo...) bude aj v rokoch 2022 - 2024 zo štátneho rozpočtu prostredníctvom transferov. Transfery na prenesený výkon štátnej správy školstva sú zapracované vo výške **7 308 5544 €** a pre deti v hmotnej núdzi – školské potreby vo výške **4 500 €**, **stravné vo výške 100 000 €**. Celkový rozpočet školstva v príjmovej časti je vo výške **14 946 249 €** a použije sa na výdavky rozpočtované v Programe 8 na jednotlivé aktivity. S účinnosťou od 01.01.2018 sa na základe novely zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov rozpočtujú všetky príjmy a všetky výdavky na všetkých účtoch rozpočtových organizácií mesta.

Rozpočet kapitálových príjmov je navrhovaný pre rok 2022 v objeme **933 182 €**, v tom vlastný príjem z predaja pozemkov vo výške **40 000 €**. Do návrhu rozpočtu kapitálových príjmov v zmysle platnej metodiky pre zostavenie rozpočtu bolo potrebné zapracovať aj očakávané tuzemské kapitálové granty a transfery vo výške **893 182 €**. Návrh rozpočtu príjmov je zostavený zodpovedne, spracovatelia uplatnili pri rozpočtovaní príjmov princíp opatrnosti a zodpovednosti. Pri takejto konštrukcii návrhu rozpočtu predpokladám naplnenie príjmovej časti rozpočtu viac-menej bez rizík. **Mierne riziko naplnenia príjmov** hrozí pri príjmoch od klientov zariadenia pre seniorov, pretože je predpokladaná naplnená maximálna kapacita klientov počas celého roka a takisto naplnenie výnosu dane z príjmov bude závisieť od vývoja makroekonomických ukazovateľov hospodárstva počas roka 2022.

Čerpanie úverových zdrojov v roku 2022 nie je predpokladané. Mesto spĺňa podmienky v zmysle zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy pre prijatie návratných zdrojov financovania.

D. 2 ROZPOČET VÝDAVKOV

(v €)

Výdavky celkom	Schválený rozpočet 2021	Návrh rozpočtu 2022	Návrh rozpočtu 2023	Návrh rozpočtu 2024
bežné výdavky	26 027 135	27 450 056	27 830 304	28 780 313
kapitálové výdavky	2 716 692	1 852 990	941 749	1 301 749
finančné operácie výdavkov	967 640	977 785	978 672	1 172 808
Spolu	29 711 467	30 280 831	29 750 725	31 254 870

Bežné výdavky sú rozpočtované podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie a sú alokované do 8 programov. Z rozpočtu bežných výdavkov mesto predpokladá financovať výdavky na výkon samosprávnej pôsobnosti mesta, zabezpečiť činnosť rozpočtových organizácií a poskytnúť príspevky pre svoje príspevkové organizácie, výdavky spojené so správou, údržbou majetku mesta,

záväzky mesta, výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov, **tak ako to ukladá ustanovenie §7 ods.1 zákona č.583/2004 Z.z.** o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V návrhu rozpočtu sú zapracované aj rôzne benefity pre občanov mesta, a to konkrétne v týchto programoch:

- Program 4 – seniori stravovanie.....372 000 €
- Program 5 – zvýhodnené cestovné.....17 000 €
- Program 6 – transfery jednotlivcom a neziskovým org.....32 000 €
- Program 8 – príspevok pre prvákov.....38 000 €

V návrhu rozpočtu na rok 2022 sú v konkrétnych programoch vyčlenené finančné prostriedky na poskytnutie dotácií, ktoré mesto môže poskytnúť podľa ustanovení §7 ods.4 **zákona č. 583/2004 Z. z.** o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na dodržiavanie zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pre obchodné spoločnosti so 100% majetkovou účasťou mesta navrhuje vyčleniť v Programe 1 – 197 000 € pre 1 Humenskú a. s. (dotácia v zmysle zmluvy podľa §7 ods.2 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy na zabezpečenie prevádzky areálu futbalového štadióna) a v Programe 6 – 94 800 € pre HnTv, podľa §7 ods.2 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy na zabezpečenie výroby a odvysielanie televíznych relácií.

Vývoj bežných výdavkov za roky 2019– 2022

(v €)

	Skutočnosť rok 2019	Skutočnosť rok 2020	Schválený rozpočet 2021	Očakávaná skutočnosť 2021	Návrh rozpočtu rok 2022
Bežné výdavky	25 385 058	25 539 435	26 027 135	26 775 642	27 450 056

Nárast bežných výdavkov na rok 2022 bol zaznamenaný najmä v týchto programoch:

- Program 2 – samospráva mesta a jej výkonný aparát.....+ 171 817 €
- Program 4 – sociálne služby.....+ 205 965 €
- Program 6 – kultúra a rôzne spoločenské aktivity pre každého.....+ 148 920 €
- Program 7 – šport.....+ 230 000 €

Navrhovaný rozpočet bežných výdavkov na rok 2022 v objeme **27 450 056 €** predpokladá v porovnaní s návrhom rozpočtu bežných príjmov **úsporu vo výške 800 358 €** (rok 2021 úspora 475 764 €). Tým mesto vytvorí čiastočné finančné zdroje na krytie výdavkov v súlade s ustanovením §10 ods.7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Transfery rozpočtovým organizáciám sa rozpočtujú na základe Všeobecne záväzného nariadenia o určení výšky finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Humenné (originálne kompetencie), ako aj očakávaného rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva. Návrh rozpočtu obsahuje návrh na pridelenie finančných prostriedkov pre neštátne školy a školské zariadenia, ktoré mesto poskytuje

na mzdy a prevádzku podľa §6 ods.12 písm.b) zákona č.596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov. Finančné prostriedky na 1 dieťa, žiaka (normatív) sú navrhnuté podľa návrhu VZN o určení výšky finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Humenné na rok 2022.

Výdavky na základné školstvo sú z veľkej časti závislé od príjmov t. j. transferov zo štátneho rozpočtu a je tak isté, že výdavky na základné školy sa budú v priebehu roka zvyšovať v závislosti od poskytnutia transferov na prenesený výkon štátnej správy v školstve.

Vo výdavkoch sú zapracované aj bežné a kapitálové transfery pre príspevkové organizácie na rok 2022.

(V €)		Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Schválený rozpočet 2021	Očakávaná skutočn. 2021	Návrh rozpočtu 2022
Technické služby	Bežný príspevok	2 145 412	2 257 568	2 292 957	2 440 106	2 497 620
	Kapitálový príspevok	21 662	21 771	37 043	99 996	0
SRaŠZ	Bežný príspevok	1 042 332	833 581	870 000	898 120	1 110 000
	Kapitálový príspevok	2 610	69 000	0	90 000	0
MsKS	Bežný príspevok aktivita 6.1	392 948	322 184	390 000	390 000	436 837
	Bežný príspevok aktivita 6.4	400	0	0	0	0
	Kapitálový príspevok	0	80 933	0	30 000	0

Názov		Rozpočet 2022 v €		Rozpočet 2023 v €		Rozpočet 2024 v €	
		Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť
Technické služby	príjmy	2 917 890	40 000	2 963 925	40 000	2 963 925	40 000
	výdavky	2 917 890	23 755	2 963 925	23 755	2 963 925	23 755
	príspevok zriaďovateľa	2 497 620	-	2 543 655	-	2 543 655	-
MsKS	príjmy	570 689	55 000	631 867	63 100	650 887	65 200
	výdavky	570 689	52 864	631 867	59 443	650 887	62 909
	príspevok zriaďovateľa	436 837	-	438 465	-	439 386	-
SRaŠZ	príjmy	1 318 770	-	1 100 000	-	1 100 000	-
	výdavky	1 318 770	-	1 100 000	-	1 100 000	-
	príspevok zriaďovateľa	1 110 000	-	869 237	-	869 237	-

Návrh rozpočtu bol spracovaný na základe požiadaviek jednotlivých odborov mestského úradu, požiadaviek príspevkových organizácií, návrhov obchodných spoločností založených mestom Humenné, žiadostí zriaďovateľov neštátnych a cirkevných škôl a školských zariadení a žiadostí o poskytnutie dotácií. Je nutné podotknúť, že požiadavky neboli vo všetkých prípadoch zahrnuté do návrhu rozpočtu v plnom rozsahu; bolo potrebné vykonať korekciu z dôvodu výšky potenciálnych príjmov mesta. Rozpočet mesta bol daný dňa 29.11.2021 aj na verejnú diskusiu a pripomienkovanie občanmi.

Návrh kapitálového rozpočtu výdavkov je vo výške 1 852 990 €. Navrhované výdavky sú oproti schválenému rozpočtu roku 2021 nižšie o 863 702 €.

Navrhované kapitálové výdavky na zabezpečenie realizácie rozvojových programov budú kryté potencionálnymi vlastnými príjmami, z transferu zo štátneho rozpočtu, z prostriedkov rezervného fondu, z prebytku bežného rozpočtu a z transferu zo štrukturálnych fondov EÚ.

Mesto Humenné v roku 2022 pokračuje v realizácii participatívneho rozpočtu. Participatívny rozpočet je nástroj, ktorý umožňuje občanom priamo sa zapojiť do rozhodovacieho procesu o prerozdelení finančných zdrojov z rozpočtu mesta.

Obyvatelia mesta sa tak môžu aktívne angažovať v plánovaní, vytváraní, realizácii a kontrole verejných služieb a financovania samosprávy. Mesto Humenné vyčlenilo v roku 2022 na tieto aktivity 10 000 €.

Po oboznámení sa s návrhom rozpočtu výdavkov ako celku, konštatujem, že Mesto Humenné na rok 2022 navrhuje celkový rozpočet výdavkov oproti schválenému rozpočtu na rok 2021 vyšší o 569 364 €.

PROGRAMOVÝ ROZPOČET

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v §4 ods.5 „rozpočet obce obsahuje aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce“ ukladá samosprávam uplatňovať moderné metódy tvorby rozpočtu a nové nástroje rozpočtového procesu zamerané na plnenie stanovených cieľov za podmienok efektívneho, hospodárneho, účelného a účinného vynakladania finančných zdrojov, ktoré má mesto k dispozícii-tzv. programové rozpočtovanie.

Programový rozpočet tvorí 8 programov a 53 aktivít /podprogramov/:

Program 1: Strategické plánovanie, regionálny rozvoj a majetok mesta, 8 aktivít:

Celkové výdavky.....3 432 386 €

z toho:

bežné výdavky.....1 635 896 €

kapitálové výdavky.....1 796 490 €

finančné výdavky.....0 €

Program 2: Samospráva mesta a jej výkonný aparát, 5 aktivít

Celkové výdavky.....4 290 181 €

z toho:

bežné výdavky.....3 298 996 €

kapitálové výdavky.....21 000 €

finančné operácie.....970 185 €

Program 3: Verejný poriadok, 1 aktivita

Celkové výdavky.....701 008 €

z toho:

bežné výdavky.....692 908 €

kapitálové výdavky.....500 €

finančné operácie.....7 600 €

Program 4: Sociálne služby, 11 aktivít,

Celkové výdavky.....1 703 485 €

z toho:

bežné výdavky.....1 703 485 €

kapitálové výdavky.....0 €

Program 5: Verejno-prospešné služby, 5 aktivít,

Celkové výdavky.....2 981 522 €

z toho:

bežné výdavky mesta.....448 902 €

bežné výdavky ako transfer.....2 497 620 €

kapitálové výdavky ako transfer.....35 000 €

Program 6: Kultúra a rôzne spoločenské aktivity pre každého, 5 aktivít

Celkové výdavky.....1 116 000 €

z toho:

bežné výdavky ako transfer pre MsKS..... 436 837 €

bežné výdavky mesta..... 679 163 €

Program 7: Šport, 10 aktivít

Celkové výdavky.....1 110 000 €

z toho:

bežný transfer pre SRaSZ spolu 1 110 000 €

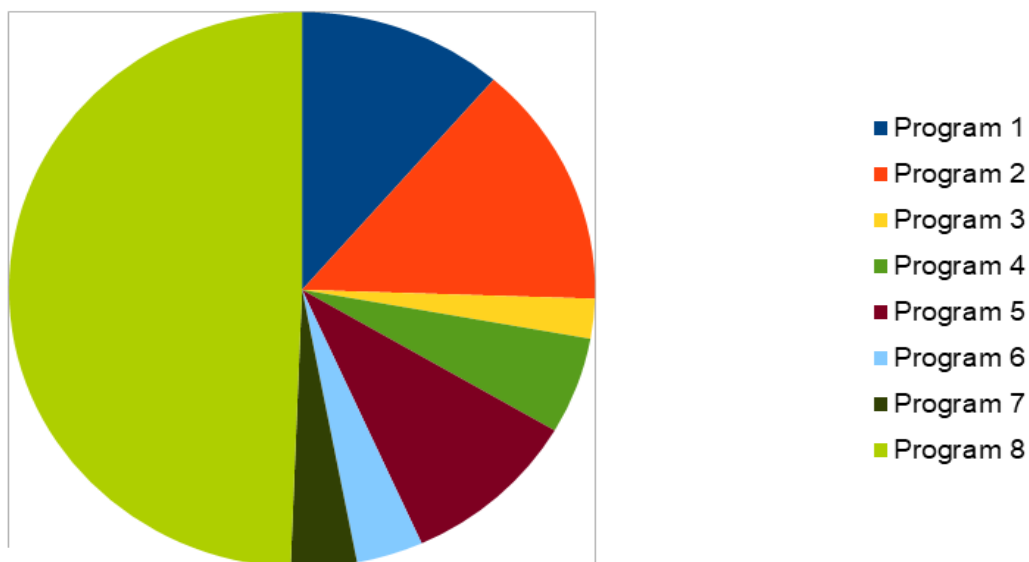
Program 8: Vzdelávanie, 8 aktivít,

Celkové výdavky.....14 946 249 €

z toho:

bežné výdavky 14 946 249 €

Celkové výdavky podľa jednotlivých Programov v €

Jednotlivé „Programy“ sú rozpracované v textovej a tabuľkovej podobe predkladaného návrhu rozpočtu jednotlivými správcami programov a aktivít.

RIZIKÁ NÁVRHU ROZPOČTU A ODPORÚČANIA

Navrhovaný rozpočet je zostavený tak, aby minimalizoval možnú mieru rizík, ktoré majú vplyv na plnenie rozpočtu, ale aby bola zabezpečená komplexná udržateľnosť a konzistentnosť navrhovaného rozpočtu bude nevyhnutné zodpovedne pristupovať k plneniu bežných príjmov ako aj k čerpaniu prostriedkov v súlade s jednotlivými programami, podprogramami, projektami, zámermi a cieľmi zo strany všetkých subjektov, ktoré na rozpočte participujú. Z hľadiska dlhodobej udržateľnosti dobrej kondície rozpočtu treba brať do úvahy aj súčasnú neistotu vo vývoji ekonomiky v dôsledku pandémie a jej možný vplyv na rozpočet.

K dosiahnutiu navrhovaných cieľov s udržaním komplexnej udržateľnosti a konzistentnosti navrhovaného rozpočtu je **nevyhnutná pozornosť všetkých participujúcich zložiek pri plnení príjmov, ale najmä čerpaní výdavkov.** Podobne ako v predchádzajúcich obdobiach aj v nastávajúcom rozpočtovom roku je dôležité disciplinovane pristupovať najmä k čerpaniu prostriedkov v zmysle jednotlivých programov, podprogramov a projektov dodržiavaním zásady

hospodárnosti, aby sa v konečnom dôsledku dodržala koncepcia navrhovaného vyrovnaného rozpočtu. ***Udržanie rozpočtu v reálnych podmienkach je totiž predpokladom a východiskom k splneniu cieľov aj viacročného programového rozpočtu. Z tohto dôvodu odporúčam posilniť výkon pravidelnej vnútornej finančnej kontroly v súlade so zákonom č.357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.***

Rizikami návrhu rozpočtu, ktoré Mesto Humenné nemá možnosť ovplyvniť sú legislatívne zmeny s priamym dopadom na rozpočet mesta, nenaplnenie daňových príjmov, nenaplnenie prognózy výnosu dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu. Naopak, rizikami, ktoré môže Mesto Humenné ovplyvniť je nenaplnenie rozpočtu kapitálových príjmov, nenaplnenie rozpočtu v oblasti z príjmov z podnikania a vlastníctva mesta a iných nedaňových príjmov.

Ako ***možné riziká pri navrhnutom rozpočte výdavkov na rok 2022*** sa javia nedostatočné navýšenie finančných prostriedkov na úhradu energií v súvislosti s avizovaným zvýšením regulovaných cien elektrickej energie a tepla a rozpočtovanie nákladov mesta na zabezpečenie prevádzky zariadenia pre seniorov čo súvisí aj s ***rizikom naplnenia príjmov*** od klientov zariadenia pre seniorov.

Možnosti mesta dosahovať oveľa vyššie príjmy napr. z daní, prenájmov sú už veľmi oklieštené, zvýšenie príjmov z podielových daní je minimálne vzhľadom na klesajúci počet obyvateľov mesta. K zabezpečeniu všetkých úloh mesta ***je možné pristupovať aj racionalizáciou výdavkov, vyššou obsadenosťou prevádzkových budov, racionalizáciou ZŠ a MŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta alebo zvyšovaním príjmov formou nových zdrojov bežných príjmov resp. ich kombináciou.*** Rozvoj mesta je potrebné zabezpečiť v prvom rade z externých zdrojov a v druhom rade z vlastných prostriedkov. Zohľadnenie všetkých týchto skutočností je kľúčovou úlohou v strednodobom horizonte k udržiavaniu finančnej stability mesta.

Z Á V E R

Návrh rozpočtu na rok 2022 a roky 2023 – 2024 je v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov a ostatnými všeobecne platnými právnymi predpismi.

Predložený návrh rozpočtu na rok 2022 odporúčam Mestskému zastupiteľstvu schváliť a návrh viacročného rozpočtu na roky 2023-2024 zobrať na vedomie.

V Humennom, december 2021

Ing. Peter Pipák, MPH v.r.
hlavný kontrolór mesta